

Chvála střídmosti

Vánoce jsou v našich končinách svátky, které slavíme u bohatě prostřeného stolu. Poslední den starého roku se ještě snažíme pozvednout si náladu nějakým lahodným mokem. Možná nebude na škodu připomenout si, že jednou z křesťanských ctností je umírněnost či střídmost. Ve své knížce *K jádru křesťanství* píše anglický spisovatel C.S.Lewis o střídmosti toto:

Střídmost patří naneštěstí ke sloům, která v angličtině změnila svůj význam. Dnes se jí obvykle míní abstinence. V dobách kdy ale byla druhá kardinální ctnost nazývána „střídmostí“, to slovo nic podobného neznamenovalo. Střídmost se vztahovala nejen na pití, ale na všechny požitky; a neznamenovala něčeho se zřeknout, ale znát správnou míru a nepřekračovat ji. Je chybné se domnívat, že by křesťané měli být abstinenty; náboženstvím abstinence není křesťanství, ale islám. Může se samozřejmě stát, že některý křesťan nebo všichni křesťané budou nuceni se v určitou chvíli tvrdého pití vzdát, buď že patří k lidem, kteří nedokážou pít, aniž by přebrali, nebo že chce ušetřené peníze dát chudým nebo proto, že je ve společnosti lidí, kteří mají sklon k opilství a on je nesmí tím, že bude sám pít, podporovat. Vtip je ale v tom, že se

z nějakého dobrého důvodu zdržuje něčeho, co neodsuzuje a z čeho rád vidí druhé se těšit. Jedním z rysů určitého typu špatného člověka je, že se nedokáže něčeho vzdát, aniž by to vyžadoval také ode všech ostatních. To není křesťanské. Křesťan jako jednatel může být hotov vzdát se ze zvláštních příčin toho či onoho - manželství, masa, piva či biografu; ale ve chvíli, kdy začne prohlašovat, že jsou to věci špatné jako takové a kdy začne ohrnovat nos nad lidmi, kteří jich užívají, je na špatné cestě.

Moderní omezování významu slova střídmost na pití napáchalo mnoho neplechy. Pomáhá lidem zapomenout, že stejně nestřídmi můžete být v mnoha jiných věcech. Muž, který učiní středem svého života golf nebo svou motorku, žena, která věnuje každou svou myšlenku oblékání, bridži nebo svému psu, jsou právě tak „nestřídmi“ jako někdo, kdo se každý večer zpije do němoty. Pochopitelně to zvenčí není tolik vidět: vlívem golfové nebo bridžové vášně se nesvalíte cestou na zem. Boha nicméně vnější zdání neoklame.

Setkání

Bystrc, Vánoce 2005

Fridrich Bridel: Jesličky

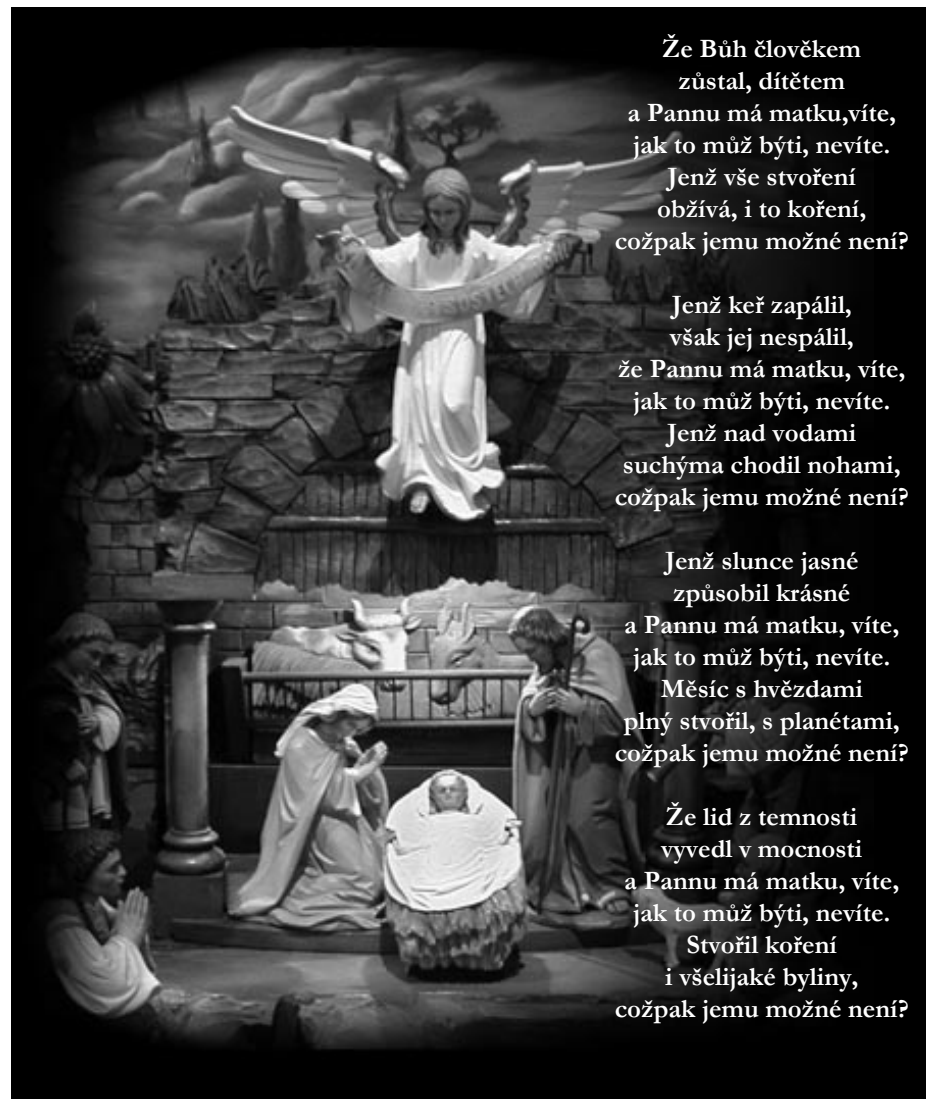
Co tu stojíte,
co se díváte,
že matku Pannu vidíte,
jak to muž býti, nevíte.
Jenž nebe, zemi
učinil, moře s vodami,
jak to muž být, žádný neví.

Že Bůh člověkem
zůstal, dítětem
a Pannu má matku, víte,
jak to muž býti, nevíte.
Jenž vše stvoření
obžívá, i to koření,
cožpak jemu možné není?

Jenž keř zapálil,
však jej nespálil,
že Pannu má matku, víte,
jak to muž býti, nevíte.
Jenž nad vodami
suchýma chodil nohama,
cožpak jemu možné není?

Jenž slunce jasně
způsobil krásné
a Pannu má matku, víte,
jak to muž býti, nevíte.
Měsíc s hvězdami
plný stvořil, s planetami,
cožpak jemu možné není?

Že lid z temnosti
vyvedl v mocnosti
a Pannu má matku, víte,
jak to muž býti, nevíte.
Stvořil koření
i všelijaké byliny,
cožpak jemu možné není?

Milí farníci

Milí farníci, bratři a sestry v Kristu!

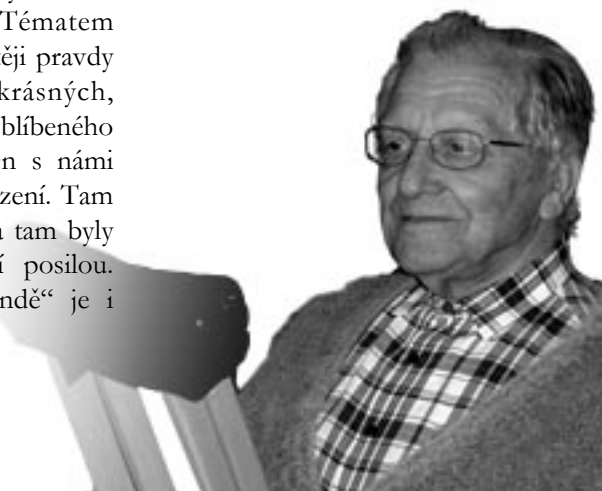
Jsou před námi Vánoce, liturgická oslava narození našeho Pána Ježíše Krista. Svátky radostné naděje i svátky beznaděje. Svátky naděje pro ty, kteří v Něho uvěřili, svátky beznaděje pro ty, kteří vánoční dny prožijí jen v radosti nad pomíjejícími věcmi položenými jako dárky pod stromeček. Chtěl bych se s vámi podělit o několik chvil prožitých v odloučenosti od vás. Plánoval jsem výměnu kyčelního kloubu, který už přestával sloužit, na konec prázdnin, abych o vánocích mohl sloužit naplno. Ale pro různé komplikace se operace uskutečnila až začátkem listopadu. Ty tři týdny v nemocnici byly pro mne takovými malými exerciciemi, kdy jsem měl dost času zamýšlet se nad životem svým i nad životem kolem sebe. Tématem k zamyšlení mi byly nejčastěji pravdy naší víry oděné do krásných, mistrovských slov mého oblíbeného básníka Václava Renče. On s námi prožíval několik roků ve vězení. Tam jsme se je učili nazpaměť a tam byly pro nás velkou duchovní posilou. V Renčově „Pražské legendě“ je i tato myšlenka:

„Krátké, ach kratičké
je to naše dnes,
jak šlehnutí bičem.

Uštkne, vpálí se,
rozproudí krev,
do ticha dozní.
Do prázdna dozní?
Rozplyne v ničem?“

Opravdu krátký je ten náš pozemský život, jak šlehnutí bičem. Než se člověk kolem sebe pořádně rozhlédne, aby získal několik cenných zkušeností, je před závěrem pozemského života. A stále jasněji poznává, že vstupenkou do věčného života nebude nic z těch věcí, na kterých si zde na zemi pošetile zakládal, nýbrž míra a intenzita lásky, kterou zde na zemi z Boží ruky přijal a kterou druhým rozdával. Přeji vám, abyste v těchto dnech otevírali dokořán svá srdce Boží lásce, abyste o vánocích co nejvíce této lásky přijali, abyste tuto lásku v největší možné míře rozdávali druhým!

váš O. Vnislav.

pravý problém je v tom, jak si Boha představují. „Pro mne Bůh znamená ideál všeho dobra,“ řekl mi někdo, když jsem se ho ptal. Co jsem mu odpověděl? Tak ho definoval i Platón a všeobecně všichni idealisté. Chceme se s ním setkat? Máme-li být upřímní, musíme se přiznat, že člověk, který se setkává s ideálem, se v pravém slova smyslu setkává sám se sebou, se svým ideami. Ty mu naznačí, kde je dobro, ale neosvobodí ho od hříchu a od slabosti. I my věříme, že jsou v Bohu všechny ideály dobra a krásy. Máme tedy k němu postoj morální a estetický. Ale věříme navíc, že je Bůh skutečná osoba, která se stala člověkem. Vstupujeme tedy s ním v dialog s důvěrou v

V naději společenství Božího lidu se s námi rozloučili:

- 26. 6. Vladimír Smrček
- 15. 7. František Jež
- 29. 7. Jindřich Nevrlý
- 15. 8. František Jelínek
- 16. 8. Bohuslav Moučka
- 25. 8. Eliška Mlčková
- 10.10. Bohumil Konečný
- 10. 10. Pavlína Dufková
- 14. 10. Jan Otradovec
- 27. 10. Štefan Samek
- 31. 10. Božena Jílková
- 18. 11. Anna Jiřina Holá
- 25. 11. Věra Sekaninová
- 29. 11. Josef Jílek
- 2. 12. Oldřich Medřický
- 5. 12. Julie Kroupová

jeho dobrotu a moc současně. Když to pochopíme, pak si opravdu z plna srdce můžeme zpívat: „Nám, nám, narodil se...

převzato z www.vira.cz

Z vody a z Ducha svatého se narodili:

- 19. 6. Štěpán Radek Juračka
- 14. 8. Tereza Pučová
- 21. 8. Pavlína Štěpánová
- 11. 9. Adam Rostislav Kočař
- 11. 9. Jan Petr Svoboda
- 1. 10. Ivana Sedláková
- 2. 10. Jiří Michael Mácha
- 2. 10. Eliška Švandová
- 2. 10. Barbora Daňková
- 23. 10. Šarlota Timea Vojtěchová
- 30. 10. Šimon Michael Vašíř
- 30. 10. Jana Leitnerová
- 6. 11. Vojtěch Bohumil Klimeš
- 13. 11. Jakub Drozd
- 20. 11. Tomáš Josef Raffay
- 11. 12. Zdeněk Václav Valoušek

Věrnou lásku si přisahali:

- 1. 7. David Žalio a Jarmila Packová
- 13. 8. Petr Jelínek a Zuzana Brychtová
- 10. 9. Tomáš Fabiánek a Jana Kašparová
- 17. 9. David Pazio a Zdeňka Jelínková
- 2. 10. Libor Borovec a Andrea Svobodová
- 22. 10. Antonín Fritscher a Veronika Hrobařová

hnutí v církvi. Z doby Otců se zachoval malý spisek sv. Basila s titulem „O Božím soudu“. Obsahuje svěživotopisný zážitek autora. Sv. Basil byl částečně tím, koho dnes nazýváme konvertitou. Pocházel sice z dobré křesťanské rodiny, ale náboženským životem se začal vážně zabývat až po ukončení studií, vlivem své starší sestry. Stal se dokonce mnichem. Ale protože měl důkladnou intelektuální přípravu, zvolili ho biskupem rodného města Cesareje v Kapadocii. Ujal se svého úřadu s opravdovostí. Ale přišlo velké zklamání. Byla to doba velkým náboženských třenic, hádek, vzájemného odsuzování. Basilovi z toho bylo smutno. Kládl si otázku: „Čím to je, že Kristova církev je v takovém úpadku?“ Píše, že mu jednoho dne přišlo osvětlení shůry: „To všechno je tím, že se nezachovávají Boží přikázání. Nenapravíme sebe, ani společnost, ve které žijeme, dokud nevezmeme doslova všechno, co nám v evangeliu Kristus nařizuje.“ Podobné tóny slyšíme po celou dobu církevních dějin a jak jsme viděli, bylo to i téma našeho kněze při vánoční mši v jeho kázání mužům.

Církev je hnutí reformní. Přesto se vyskytovalo a vyskytuje mnoho těch, kdo by chtěli reformovat ji samou. Reformní kazatele chtějí opravit ti, kteří dokazují, že mají být jejich řeči méně mravokárné, negativní, ale raději víc pozitivní, ukázat raději krásu evangelního učení u těch, kdo je zachovávají, nestarat se o ty, kdo se k nim obracují zády. Je přece mnoho dobrých lidí. Jsou to ti, které zobrazují figurky v našich betlémech. Přinášejí dary novorozencemu Spasiteli, protože ho očekávali a s radostí se dočkali jeho příchodu.

Ale jsou i jiní, kteří by chtěli být reformnějšími, než všichni horliví reformisté v církvi. Jejich kritika má společný jmenovatel,

kterého užívaly v propagandě totalitní režimy i vzdušné ideologie. Dá se vyjádřit zkráceně těmito slovy: „Měli jste k dispozici dva tisíce let, abyste napravili lidskou společnost, ale nedokázali jste to. Teď to uděláme my.“ Podobného tónu jsou i řeči politických stran před volbami. Fakt, že se stále v různých obměnách opakují, dokazuje, že je jejich úspěch pramalý.

Církevní mravokárci si tedy musejí dát pozor, aby je banálně nenapodobili. Církev sice musí vybízet k napravení mravů, musí stavět lidem před oči cíl, obraz lepšího světa. Přesto si je však vědoma, že její úspěch na tomto poli nebude nikdy úplný až do té doby, kdy jej uskuteční Kristus sám. My pak patříme k těm, kdo „s nadějí očekávají příchod Pána našeho Ježíše Krista“, jeho druhý příchod, jakoby druhý Betlém, druhé věčné Vánoce.

Tento postoj nás vede k tomu, abychom postoupili k třetímu stupni, který jsme nazvali opravdově náboženským. Církev káže mravnost, píše naučení o tom, jak se vyvarovat hříchu. Ale přesto si nedělá iluze. Jsme lidé slabí a do hříchu upadáme stále. Středověké hereze chtěly hříšníky z církve vyloučit. Pravověrná nauka naopak učí, že i oni do církve patří, protože jenom tam se mohou od hříchu očistit. Neslibuje se jim, že už do hříchu nikdy neupadnou, ale že se musejí setkat s někým, kdo je schopen hříchy odpustit. V tomto osobním setkání je pravý náboženský postoj. S tím jsem se setkal v mládí při třetí vánoční pobožnosti, o které jsme se už zmínili, tj. při modlitbách ke Spasiteli v jesličkách. Tam jsme zpívali: „Člověčenství naše, ráčil vzít na se ... Beliaš oloupen, člověk je vykoupen.“

Náboženství, jak slovo samo naznačuje, je setkání člověka s Bohem. To říkají všichni. Ale

Dva roky

Tak nám skončil rok farnosti i rok eucharistie. V dnešní stále rychleji spěchající době, kdy se jedna událost vrší na druhou jako ledové kry, které koryto řeky nestačí odplavit, se vršení neubrání ani Církev. Letos se na sebe navršily Rok eucharistie s Rokem farnosti.

Ten první vyhlásil zesnulý papež Jan Pavel II, ten druhý náš biskup Vojtěch.

Rok eucharistie Svatý otec uvedl slovy *Mane nobiscum Domine, Pane, zůstaň s námi. Zůstaň s námi*, protože je nám s tebou dobře, tak jako bylo učedníkům putujícím do Emauz. Tím nám vlastně hned v úvodu dal kritérium, jak poznat, nakolik se nám tento rok vydařil.

Podářilo se nám někdy potkat se s Pánem v eucharistii tak, že jsme říkali, Pane, zůstaň s námi, protože je nám tady s Tebou dobře? Možná, že ano. A to je krásné.

Navenek se úspěšnost tohoto roku těžko hodnotí. Co chvíli se hledá nějaký dobrovolník, který by zaplnil mezeru v páteční celodenní adoraci v kostele. Ani na čtvrtěční adoraci v Arše nebývá tlačence. A ne že by lidé už večer neměli tu chvíli času. Leckdy ještě notnou chvíli doznívají veselé hlasy před Archou.

V zamračených dnech, kdy se skoro vůbec nerozední až do večera, vzpomínáme, jak budou hrát paprsky

jarního sluníčka. Celé tělo by hned pookřálo.

.A co naše duše? Nepotřebovala by taky někdy nastavit záření, které vychází z eucharistie? Naše katolická víra nám říká, že tato energie je nesmírná. Ale její účinek na nás samotné je určitě hodně ovlivněn tím, jak silná je naše víra v toto působení.

Rok eucharistie sice už skončil, ale Pán ve svátosti oltářní čeká stále a s velkou pravděpodobností nás ani nebude penalizovat za to, že si ten rok třeba někteří prostě sebekriticky zopakujeme. A ti, kterým se to podařilo, by byli naopak smutní, kdyby se nepokračovalo. Takže vzhůru do dalšího Roku eucharistie!

A Rok farnosti? V předminulém čísle našeho Setkání byl článek o konferenci *Farnost - místo pro každého?* ve Skalském dvoře. Byly tam přednášky a referáty významných odborníků, kteří si pak vyměnili názory v diskuzi vysoké úrovně. Na tu nižší úroveň, realizační farní, toho už zase tolik nepropadlo. Schválně, co vám utkvělo z této konference? Na pouti na Petrově ani ve Slavonicích jsme jako farnost nebyli, někdo byl na diecézní pouti rodin ve Žďáru. A kdopak vlastně byl na avizovaném podzimním setkání zástupců v Brně?

Takže bilance nebude tak vysoká, že by se i tady nedalo říct vzhůru do dalšího roku farnosti!

Ale vážně. Ona totiž farnost je něco, co nás na cestě ke spáse nemine. Bůh naši vlastní spásu tajemně provázal se spásou ostatních.

To toužebně očekávané Boží království možná vůbec nepřijde s velkým lomozem shůry, ani se k jeho branám neodebereme jednotlivě někam dodaleka. Ježíš jasně odpověděl, když se ho na příchod jeho království vypytovali: To Boží království už je tady! Tady mezi vámi ve farnosti.

Když stojíme na podzim mezi suchou trávou, listím a zbytky ulámaných větví, víme, že přijde jaro a promění tento kus země k nepoznání. Stane se z něho voňavá a krásná kvetoucí louka.

A tak nezbyvá doufat, že všechny ty nedokonalosti, které si přiznáváme, i ty, které si nechceme přiznat, i ty které bychom chtěli ospravedlnit tím, že je mají i druzí, hříchy o kterých tvrdíme, že už nejsou hříchy, protože je jiná doba, se ztratí jako loňská tráva v bujně jarní květeně Božího království. Že i pro tuto farnost platí - Boží království je mezi vámi. Takže našlapujeme zlehka s láskou Božích

zahradníků, abychom nějaké vzácné květy nezadupali...

A putujme pouští současného času s duchem národa vyvoleného, dávejme si takový příklad, aby naše krky nezdobily kameny mlýnské, neubírejme Pánovi písmenka ze Zákona, aby na nás ještě vyšlo místo v nebeském království, nepřizpůsobujeme se příliš okolním národům a neprahněme po všech jejich rozkoších, aby nám Pán nezabránil ve vstupu do země zaslíbené. A každý zkusme hledat své veslo, pádlo, či bidlo, kterým bychom pomohli odstrčit ten rozeschlý prám naší farnosti od břehu na hlubinu. Protože právě tam nás čeká Bůh.

pš

Tomáš Špidlík

Estetické, morální a náboženské slavení Vánoc

Stará vzpomínka z dětství: Jak se slavily u nás Vánoce v kostele? Bylo to natřikrát. V šest hodin ráno byla mše, které se říkalo jitřní. V jedenáct dopoledne byla tzv. hrubá, nebo lépe a spisovněji „velká mše“. A odpoledne v pět hodin byla v klášterní kapliče pobožnost k Ježíškovi v jeslích. Už jako chlapec jsem vnímal, že tu šlo nejenom o tři liturgie, ale že převládaly u každé z nich i jiný styl. Nevěděl jsem ovšem, čím to je, že se tak různí. Ale dnes bych to vyjádřil odborně, až příliš specificky, podle Heideggerova přístupu k náboženství. Tento filozof totiž stanovil tři stupně v postoji k víře. První stupeň je stadium estetické, druhý je morální a třetí je v pravém slova smyslu stupěň náboženský.

Ten první postoj byl u nás ztělesněn slečnou B. Po celý rok do kostela nechodila. Ale na Vánoce dokázala časně zrána vstát, vystoupit na kůr a začít trylkovitým sopránem zpívat: „Vánoce, Vánoce, vítáme vás! V sněhu se brodíte, přesto nám nosíte do srdce teplo, ač venku je mráz.“ Nebyla jediná, která podlehla poezii Vánoc z důvodů estetických. Staré zvyky rodinné, koledy, atmosféra vzájemných dárek, to všechno přináší osvěžení do shonu všedních dnů, připomíná nám to, že existují jiné hodnoty než peníze a úspěch v práci. Jsou to hodnoty náboženské? Jenom zdaleka. Proto tím mnozí pohrdají jako jalovou sentimentálitou.

Ale přesto není radno se cítit tak

povyšeným nad těmito spontánními lidskými city. Vždyť estetické zážitky obohacují život. Vzpomínám si, jak mi jeden turista v Římě ukazoval na kopuli svatopetrské baziliky a prohodil jízlivě: „Něco takového Kristus Pán potřebuje ke své slávě?“ Odpověděl jsem docela jednoduše: „Ne, Kristus Pán to nepotřebuje, ale potřebují Michelangela a jeho umění lidé.“ Nebo se snad mají umělci uplatňovat jenom při výzdobě Komerční banky? Vždyť každý umělec, ať už je věřící nebo ne, se cítí nejšťastnější, když mu zadají práci v kostele. Poezie, hudba a umění všeobecně není ještě samo náboženství, ale je cestou, která k němu vede, když je opravdové a upřímně prožívané. To tedy platí i o kouzlu Vánoc.

Ale vraťme se k mým starým vzpomínkám. Na jitřní mši jsem chodil s matkou, na velkou v jedenáct hodin s otcem. Také se při ní zpívalo. Ale kázával tu také mladý horlivý kněz. Téma jeho řeči bývalo to, co jsme nazvali druhým stupněm náboženského postoje: hledisko morální. Neoplýval poezií Vánoc, jevil se spíš jako přísný mravokárce. Ukazoval lidem, že pravé slavení Vánoc není v krásných zpěvech s hudbou na kůru, ale v napodobení Krista. Ten sestoupil k nám chudým, musíme tedy i my sestupovat s láskou k těm, kdo naši pomoc potřebují. Náboženství od nás nežadá, abychom oplývali city, ale abychom zachovávali příkázání. Nemáme být těmi křesťany, kteří říkají Kristu „Pane, Pane“, ale těmi, kdo plní příkazy Boží (srov. Mt 7, 21).

Víme dobře, že byl tento náboženský postoj velmi propagován v době reformace. Ale je charakteristický pro každé reformní